

NAGY ZOLTÁN MIHÁLY

A MESSIÁS SZILASON

Nesztelenül suhanó luxushintón érkezik. Az ezüsthéberben megtestesült csoda nem gurul, de úszik a zötykölőssé vetemedett úttest fölött. Lassan, méltóság-teljesen.

Jövetelét jó előre, portabejárással jelezte Bakó Dániel, aki emberöltő óta a helybéli anyaszentegyház erős bikanyakon trónoló feje.

Megsüvegelt tekintélyének latbavetése nem történt hiába. Eljövén a jelzett óra, tódul a nép felajzott kíváncsisággal, nyájasan. Látására a mindenható ismeretlenek, hallására áhított igéknek.

Ácsorognak félholddá fogyott öreg férfiarok, tündökölnék kerek-sápadtan a fiatalabbak. Bakó Dániel portájának drága pénzen remekbe kovácsolt vaskerítése előtt. Körülfolyják ámuldozva a könnyű sóhajjal megállapodó pompás fogatot.

Ez igen!

Ez – kocsi.

Nem büdösen durrogó benzinfogatú szekér!

Bakó Dániel a fogorát fényességes mosollyal villogtató férfiúra figyel. Amint a jövevény felettébb elegánsan kiszáll, fúrge örömmel ragadja meg a kezét, főhajtozik alázatosan, üdvözlést rebeg. Utána fordul a gyülevész nép felé.

– Íme, ahogy megmondtam tinéktek: itt a mi Megváltónk. Köszönsétek illőképpen!

Hajladozik a sokaság. Engedelmesen, de némán. Soha nem is szembe-sültek ekkora méltósággal, hát nincs bátorságuk a szóláshoz. Nehogy buta módon elriasszák az ismeretlen magasságokból hozzájuk leereszkedő jövevényt. Állnak, várakoznak. Ebből még nem lehet baj!

Nincs is. Barátságos, megnyerő hang terjeszti szárnyát fölénk.

– Jó napot, emberek. Látom, sokan várnak. Nem jövék hiába.

Mereszti szemét a nép, nem akar hinni a fülének.

De hisz ez – ember!

És azt mondja, mi is!

Hát való ez? Nem látomás?

Nem. Előttük a daliás idegen. Akár megérinthetnék, ha lenne merszük hozzá. Inkább a szívükbe fogadják.

Isten hozta!

Vagy küldte?

Mіндеgy. Itt van. Érthető ígét hullat. Vágyunk szerint valót.

– Ennyi emberrel külön-külön nem foghatok kezét, mert az idő – pénz. De a megbízottam révén mégis. Tekintsétek úgy!

Az idegen hangjából kimért, de jóleső kedvesség csurog. Megfogja, rázza hevesen, hosszan Bakó Dániel izzadt tenyerét, akinek arca a piros-pozsgás boldogságtól emelkedik magosra, föl egészen a mennyekbe. Onnan pillog alá a szájtató falubeliekre.

– Lássátok szemetekkel, micsoda megtiszteltetésben vagyunk részünk!

Bólogatnak a fejek. Egy-két könnyen lelkesedő atyafi elszántan vivátot kiált. Lesz a páros hangból abban a minutumban terebélyes kórus, körülra-jongani az idegent.

Hogy annak egyetlen intésére rögvest elnémuljanak az örvendező ajkak.

– Emberek, ne pazaroljátok az időt efféle túlzásra. Jövetelem célját ismeritek. Lépjünk hát a dolog velejére. Jól mondom?

De mennyire!

Szentigaz: bekopogott Bakó Dániel mindenik viskóba, áhítatos érveléssel nyakát szegte az ágaskodó kétségeknek. Felragyogtatta boldogulásunk hét színnel ékes szívérványát. Azért vagyunk itt!

– Akkor essünk túl rajta. Kérdezzetek!

Ümm.

Könnyű azt mondani.

Csakhogy a kérdések megbújnak gyáván a legbelső zugokban, megmutatkozni nem akarózik nekik. És ha nyakon csípve kiráncigálnánk onnan akár csak egyet – fel kéne azt ruházni tisztes szavakkal. Az pedig minékünk nem megy!

Az idegen türelmes. Bakó Dániel kevésbé. Szigorúan rápirít darvadozó híveire.

– Hallottátok! Tudjátok: a földről van szó. A földről, ami kenyeret ad és magába fogad, ha megfutva földi pályánk. De addig is: élni kell. Jóllakni mindennap! Ha van miből. Nincs. Keveset ad a föld. Hát kérdezzetek!

Úgy van.

Élni kell. Kéne.

De szólni, most? Hogyan!

– Emberek, ne féljeteK. Nemcsak szóból, a hallgatásból is értek. Halljátok hát ajánlatomat.

Ez a beszéd!

Betölti a kíváncsiság tátongó gödreit nyugalmas várakozással. Hozzánk, helyettünk, értünk szólj, jövevény!

– Tiétek a föld, elaprózva. Művelnétek, de a két kezetek ahhoz gyöngye és kevés. Mint a kenyér, amit kezetek nyomán a föld adhat tinéktek.

De szépen beszélj! Nem is: igazat szólsz! Miért nem jöttél hamarabb?

– Enyém a pénz, megszámlálhatatlan. Befektetem, mert a föld arra vár. Hogy pénzt vessek bele. Megtermi, visszaadja sokszorosán. Mint a búza: egy szem garasból kövér bankót. Így képzeljétek el!

Elképzeljük. Látjuk. Áldott a te ékesszólásod, jövevény. Tiszta gyönyörűség hallgatni!

– Na már most. Nekem a föld kell, nektek a pénz. Köttessek meg hát az üzlet. Ajjaj.

Hogy kell azt csinálni?

Emlékezünk a régi igazságra: kettőn áll a vásár.

És mind a kettő résen: nehogy ráfizessen!

Bocsásd meg az eretnek gondolatot, tiszteletre méltó jövevény. De gondolj bele: a te pénzed – hiszen úgy mondtad – megszámlálhatatlanul sok. Nekünk csak ennyink van: a kicsike földünk. Áhított, de elátkozható kincs. Nem bírunk vele, hát muszáj megszabadulnunk tőle. De milyen áron?

Vesébe lát az idegen, meghallja a ki nem mondott aggodalmakat is. Szemrebbenés nélkül kérdez.

– Emberek! Nem bíztok bennem? Hogy tisztességgel megfizetek a földért?

De. Bízunk, hiszünk. Ezer évek óta. Úrnak, papnak, elvtársnak. Szentbeszédnek pirosan suhogó szép szavaknak. Ebbe rokkantunk bele!

Te most mindenkinél különül ígéred a megváltást, hát hogyne hinnenk: tisztességgel megfizetsz. De – mennyit?

Elnyílv mind a sok száj, lesi szorongva a legfontosabb ígét.

– Hektárja ötven pénz.

Felhördül a nép: az csak egyhavi nyugdíj!

– Zöldhasú bankókban, azonnal.

Vagy úgy!

Az más.

Azzal már lehet mit kezdeni. Igaz? Nem igaz? Van valakinek kifogása? Van. Félénken felroppenni bátorkodik egy kérdés.

– Utána hová tepedülünk? Mikor az ötven pénzt már feléltük?

Az idegen mosolyog. Bakó Dániel megneheztel a kérdezőre.

– Butasággal nem kell zaklatni a megváltónkat. Vajon az ő tiszte a jövőtökbe látni? Ő a nyomorúságos jelent akarja orvosolni. Hogyha hagyjátok.

Az idegen széttárja a karját, mint Isten embere áldást osztva.

– A megbízottam jól beszél. Ne tudakoljátok tőlem a jövőt. A ti életeteket ti élitek. Én csak a magamét.

Ez is igaz. Szentigaz!

Kussoljátok, kétségek.

Mi dolgunk a jövőendővel, ha máma követelőzik morogva a hasunk!

Lesz valahogy. Kialakul. Hát nem?

Vagy igen, vagy nem. Csak egy biztos: ha felröppen egy ijedt madárka, szárnyra kap a többi is, mert veszélyt sejt. Röpködnek az aggodalmak.

Ötven zöldhasú – kétszáz pénz. Annyi kenyér annyi napra. Utána felkoppik az állunk!

Ingünk, gatyánk csupa rongy, a bakancsunk elväsott. Miből teljék jobbra!

Ha veszed, elviszed a földet – alá se tudunk bújni szégyenünkben!

Kevés az ajánlat, jövevény. Nem lehetne több?

Bakó Dániel haragosan pillog a szentségtörő népre. Elúszni látja a megígért jutalékot.

Az idegen keze lehanyatlik, láthatatlan redőny zsinórja rántja alá.

– Nem lehet több. Nekem ennyit ér.

Világos beszéd. Keményen kopogó ige.

Nem erre vártunk!

– Döntsetek, mert az idő pénz. Ha itt nem, másutt lesz üzlet. Várnak.

Azt ne.

Itt ne hagyj bennünket, jövevény: még remélünk!

– Megmondtam: ötven pénz.

Hallottuk. Értettük.

Csak azt nem, abból a sokból miért nem mondasz többet!

Bakó Dániel kínosan repedezett mosollyal, majd zengő szóval is biztatja a sokaságot.

– Éljetek az alkalommal, ne szalasszátok el a szerencsét!

A komor csöndben fölfénylik ifjú telihold arc, tapintatos elszántsággal.

– Maga, Danyi bátyám, megköti az üzletet?

Úgy van!

De jó kérdés!

Mert ha maga igen, akkor mi is. Feleljen!

– Én-e? Én – nem!

A szentséges mindenit magának, hallja! Hát csak a mi földünket akarja vásárra vinni?!

– Én a földemet a fiamnak adom, ráhagyom. Bírja erővel, pénzzel. Hiszen tudjátok.

Igaz. Tudjuk. Ifjabb Bakó Danyi gazdag ember. Bármit markol, arany lesz abból. Ki tudja, hogyan csinálja.

Mi azt se, mitévők legyünk. Pedig a jövevény türelme elfogyóban. Mindjárt beül a hintóba, faképnél hágy bennünket.

Jó istenünk, most segíts! Ha már eddig elmulasztottad.

Semmi jel. Ebben a percben is mással vagy elfoglalva?

Akkor megyünk a saját gyarló eszünk után.

Elfogadjuk az apró verebet, mert ha máma éhen döglünk, holnap hiába kínálsz tűzokpecsenyét!

Aláíratik mind a fekete betűkkel televetett szép fehér papír. Üttetik rájuk fenséges pecsét, szállnak a remegő tenyerekbe zöldhasú bankók. Elnyeri megérdemelt jutalmát Bakó Dániel zsebe is.

Az idegen búcsúzóul megemeli setét kalapját, elsuhan a szomszéd falu felé. Elégedetten mosolyog a csodamasina puhaságos kényelmében.

KÉT VILÁG CSÓKJA

Cséplőgép zúg a határban.

Békebeli, behemótosan bumfordi, hatalmas lendkeréken csattogó szíjjal.

Kimúlt a kolhoz, a hitvány örökségen osztozkodó káefték egyikének nem jutott önjáró aratógép. Emiatt dúl a háborúság Kicsi Palkó és a szerencsésebb társulások első emberei közt. Szó sem lehet arról, hogy béraratásra szerződjön velük.

Inkább a cséplőgép.

Amíg levágták és bekazlalták a kenyérnek valót, hozzáértő kezek alatt újjászületett az öreg masina.

Követeli, falja telhetetlen étvággal az oldott kévüket. Port, üres szalmát, töreket okád, de a soványka termés kincset érő zuhatagát is.

Bakó Zsiga az etető. Langanléta termet, a falu száján csak Hosszú Zsiga. A dobon állva messzire lát, mindent felülről néz.

A töreklyukban fiatalok. Ott már-már elviselhetetlen a hőség és a por. Az ő tüdejük még bírja. Muszáj. Zsuzska és a Kölyök fulladozva, csípős-koszosan verejtékezteve hordja a töreket.

Nagyjából egyivásúak, a Kölyök legfeljebb esztendővel korábban jött a világra. Szőkesége átüt a porfelhőn.

Zsuzska: szemrevaló, szótlánul serénykedő barna lány. Túlságosan barna. Nem a ráakódott kosztól.

A faluban egyetlenként, dohogva megtúrt cigány család sokadik ivadéka.

Apja-anyja rég felhagyott a kéregetéssel. Mindennapos munkások voltak a kolhozban, hát ők is földhöz jutottak. Palkóhoz társultak vele; a többiek visszautálták őket.

Öreg Ladi és Beske már nem bírja a munkát, Zsuzska dolgozik helyettük. Dühödten engedelmeséggel, zokszó nélkül.

A Kölyökhöz sincs szava, így amaz is némán villázza az átkozottul porzó aprólékot. Pedig felettébb izgatja a lány közelsége. A vedlett blúz alatt rezgő halmok. Minden, ami Zsuzska lényének része.

A szótlanság, a komor tekintet riasztja: szomorúságot lát benne.

Hosszú Zsiga tüskés jókedve, pillantása sűrűn arrafelé bóklászik. Mikor Zsuzska a nagy igyekezetben és a kimerültségtől lépést vétele térdre rogy, s a törek java része a nyakába zúdul, odakiált.

– Hé, Zsuzska! Verte vón’ apád a pocoklyukba! Bika alá való létedre orra esel, mint a pulya...

Zajos a gép, de Zsiga torka ércből. A csúnya beszédet meghallja, lenyeli a lány. Feláll, koromfekete hajából kirázza a piszkot.

A Kölyök dúl-fúl. Heves elszántsággal ereszti ki a hangját.

– Könnyű magának! Fél kézzel teszi a dolgát, a másikkal meg a vén farkát birizsgálja!

Zsiga fülébe – igaz, tenyérrel terelve – besurran a szemtelen szó. Nem orrol meg a Kölyökre, inkább a lánnyal kötözködik.

– Zsuzska! Van a lábod közt muzsika? Szólott már az a muzsika?

A Kölyök, visszatérőben a lábával, ismét kifakad.

– Ne a szót csépelje – éhezik a gép!

Zsiga nem zavartatja magát.

– Hé, Kölyök! Győződj meg róla. Nálad a vonó, húzd el a nótáját! De vigyázz, az ilyenek keresztben a muzsikája...

Aki hallja, röhög.

Zsuzska szenved.

A Kölyöknek még lenne szava az ágaskodó indulathoz, de tudja: hiába. A töreklyukban, együttérző háborgással dünyög.

– Halottad? Arra biztat, hogy...

Nincs ideje befejezni. Zsuzska villanó tekintete, koppanó szava fejbe kólintja.

– Anyádat.

A Kölyök nagyot nyel. Sértve érzi magát.

– Miért mondod ezt? Téged próbállak védeni.

– Ki kért rá? Hagyj békén.

– De hisz gúnyolódik veled!

– Na és? Megszoktam.

– Gyáva vagy. Ezért fogtam pártodat.

– Fenét. Hogy hálából hagyjalak magamra mászni...

Idő kell hozzá, hogy a Kölyök megeméssze a sziszegő gorombaságot.

– Esküdjek meg, hogy nem erre gondoltam? Amúgy... Jó lenne. Persze, nem hálából...

– Hát? – Zsuzska szemében őszinte érdeklődés csillan.

– Izé... Úgy. Szerelemből.

Zsuzska elámul. Rátámaszkodik a villanyélre, nézi a fiút.

– Te meg én? Megbolondultál.

A kölyök is megáll. Szembenéznek.

– Te vetted el az eszem. Négy napja. Mikor ebbe a lyukba számúztek bennünket. Két éve! Mikor először táncoltál velem. Ha emlékszel...

– Emlékszem, de nem hiszek neked. Látom, folyvást guvad a szemed, de csak azért, mert ebből a lyukból másikba vágysz. A muzsikám likába, ugyi?

– Legalább te ne beszélj csúnyán. Amit mondtam, komolyan mondtam.

– Menj a francba! Két világ köztünk. És te rosszabb vagy, mint Zsiga. Ő csak a száját jártatja, te mindenféle csúfságot összeképzelsz rólam.

– Én? Őt évet odaadnék az életemből egy csókodért.

– Juj! Mindjárt hanyatt vágom magam. Vagy téged kupán, hogy ne mondhass ilyen hülyeségeket!

Zsuzska hangjában, szemében döbbenet, hitetlenkedés. Más is. Hirtelen a köldökéig emeli ruháját, haragosan rákiált a Kölyökre.

– Nézz ide! Ezt szeretnéd, ugyi?!

Elereszti a szoknya szegélyét, megvetően dobja a szót.

– Sose kapod meg.

A Kölyök szeme egy pillanatra kikerekül, aztán tekintete a földre esik. Megbántódva, régen izzó szenvedéllyel beszél.

– Ha akarod: itt, a fajtámbeliek szeme láttára megcsókollak. Hogy higgy nekem.

– Ha. Haha! Majd a piszi...

A Kölyök tenyere váratlanul rászáll Zsuzska vállára. Tartja, szorítja.

– Tizenkilenc éves vagyok, a seregbe nem soroznak be. Akár meg is nőszülhetek. Szeretnék...

– Hát aztán? A te dolgod...

A Kölyök érzi, erős kezében riadt remegéssé sikeredik a vállrándítás szándéka. Keresi, elkapja a lány szomorúságosan egykedvű pillantását.

– Te legyél a feleségem.

Zsuzska elakadó lélegzettel csak nyikkanni tud.

Mi minden szaladoz át reszkető lelkén!

Titkon, saját magának is bevallhatatlanul ilyen, ezekre a szavakra vágyott. Akkor is, mikor a munkanélküli primás unalmat űző heccből, nagy fájdalmak közt a magáévá tette. Hogy rá se nézzen többé.

A Kölyök – más.

Lopiban ő is méregette a legényt. És belátta: kedvére való. Lenne.

Ha nem az a két világ.

De az annyira áhított szavakat ő mondta ki.

Itt, a töreklyukban. A bőrukön egyformán kérgesedő szutyokban. Nekibátorodva, de kíméletesen.

Olyan szép, hogy talán nem is igaz.

Az ösztön és a tudat mélye kétségekkel hánykolódik, még sincs, már nincs ereje nem hinni.

Odabújik a Kölyökhöz. Mennyei édességgel keveredik ajkukon a kosz. Ringatóznak, aztán lassan keringeni kezdenek a kettős szentség láthatatlan tengelye körül. Kisodrónak a töreklyukból.

A cséplőgép, az elevátor üresen jár. Mindenki rájuk figyel. Varjasan röppen, messzire száll a kacaj. Az ácsorgó gólyákkal tűzdelt mező fölött nyomtalanul elenyész.

AZ 1120-AS ÜGY

1

Körömmel, óvatosan leválasztani az elszívott cigaretta égő fejét. A centiméteres darabkát gondosan elrakni megüresedett gyufásdobozba. Így ni. Húszt degeszre tömött skatulya. Nélkülözhetetlen nikotinbázis a szűkebb napokra. Csikkekből sodortatik új szál szívni való. Na igen: hitvány újságpapírba.

Ide jutottál, Spéci Béci.

Ok a fogak közt sziszegéssé szűrt istenkáromlásra: lesz ennél rosszabb is. Ha majd a maradék maradékát kell újrasodorni. És az is elfogy. Pénelopé szánakozó öröme.

– Akarsz, nem akarsz: muszáj. Leszoknod. A drága, bűdös bagóról.

Te pedig? Elejét veszed a semmire sem jó perpatvarnak. Gondolatban védekezel.

Így igaz. Drága is, bűdös is. A legolcsóbb fajta nem lehet más: bü-üd-ös! Ez is harminc pénz havonta. Dobozával számolva naponként. De ez csak óhaj. Kölcsönpenzen tengünk-lengünk.

Ez a helyzet. A helyzetünk, Pénelopé.

Bárcsak lehetne. Menekülni. Vissza az időben. Amikor még overallos szakí, Spéci Béci voltál valóban. Állandó munkával, biztos keresettel. A mostani alkalmi bütykölés helyett. Mit lehet elvárni egy megjavított vasalóért? Tésztametélő szerkentyűért? Pár garast. Azt is hozomra ígérik: ha megjön a nyugdíj, esetleg máshonnan csurran pénzecske. De nemigen csurran.

Neked könnyebb, Pénelopé. Valamivel. Szövögetség naphosszat. Tekeredik vaskos göngyölegbe öledben a rongypokróc. Viszed, árulod. Méterjét ugyan csak garasokért. Ha szerencséd van, akad vevő. Átváltod rögvést a vételárat. Margarinra, cukorra, tejre, kenyérre. Hogy a két fiú jóllakhasson. De itt vagyok én a harmincöt évemmel, dologtalan kezemmel: mihez kezdjek vele!

– Csináltass papírt. Szegezd a többihez. Próbáld szerencséd Odaát.

2

Hm. Milyen egyszerű. Helyén az eszed, Pénelopé.

Csakhogya!

A papír száznál több pénz. Plusz az útiköltség. Enni is kell valamit az első fizetésig. Miből? Tetézzük meg az adósságot?

– Adjuk el a hízót. Az árából telik. Itthon is marad. A legszükségesebbekre.

Mi jut eszedbe! A hízót? De hisz akkor se hús, se zsírozó.

– Hazajössz, hozol pénzt. Veszünk, boldogulunk.

Ki garantálja? Hogy sikerül? És ha befuccsol ez is? Azt hiszed, Odaát a Kánaán? Hát mennyit keresnek ott?

– Attól függ. Kismatyai segédmunkás. Ötvenezreket hoz. Havonta.

Az igen. Szép pénz. Ha igaz. Vegyük úgy. Hogy bevágódom közéjük. Mi lesz itthon a földdel? Bírod vele-rajta a munkát? Egyedül?

– Ne gondold ezzel. Ha muszáj, bírom. Csinálom. Segít anyósod, a húgom. Na. Mész, maradsz?

Bogár a fülemben, asszony. Hosszú az éjszaka, meggondolom a dolgot.

3

Isten áldjon, Pénelopé. Nem szívesen, de megyek. Vigyázz a fiúkra. Tégy róla: a tőlük telhető segítőkészséggel nyüzsögjenek körülöttem. Aprófával a kezed alá ne késlekedjenek! Majd jövök. Igen, vigyázok én is magamra.

4

Szervusz, Kék Folyó. Üdvözöllek, fényfüzerekkel ékes Ország, édes anyaöl!

Sokszögű épület a parton. Sürögnek rajta hangya-emberkék, hát magasodnak szemlátomást a falak. Nyitogatják szemüket a beépített ablakok. Te-remtődik a kezünk alatt pompás palota. Még egy szint és rákerül a kimódoltan tetszetős sapka. Újkori hódfarkú cserépből. A következő turnusban. Mert lejár a kimért idő. Még kettőt alszunk itt, utána mindünknek coki haza.

Végre. Sajnos.

Nem lehet jó néven venni, Anyuci. Hogy harmincnaponként elzavarsz bennünket. Szigorú törvényt hoztál véreid ellen. Pedig láthatod: nem rontásodra, de épülésedre seregelünk hozzád.

Bocsásd meg a szemrehányó szót. Így, időszakosan megtúrva is köszönet neked. A fogadtatásért, munkáért, fizetségért. Aminek az előlege is tízezer súlyos pénz. Istenem: otthon egy jó hízó ára.

Jó itt. Kedvemre való a munka, még füttyörések is hozzá.

Szállás, kaja nem gond. Mégis átrepül a Kék Folyón, messzire száll a sóhaj sokszor: mi lehet otthon? Nem tudhatom, hát vágyódom haza, de nagyon. Hála oktalán szigorúságotnak, már nem sokáig. Holnapután elindulunk.

Nincs nagyobb öröm: táskára való ajándékkal, pufók bukszával érkezni haza.

Így lesz.

Ha Isten is úgy akarja.

5

Itt a fizetséged, Béci.

Lássuk! Mennyi az annyi?

Cirógatja tenyered kérge a szakállas legnagyobbat. Kisimul a megsokszorozott arc, hever szép halom a fekhelyed takaróján.

Rendelkezz velem!

Istenem: ötvenöt ezer pénz.

Vétek lenne. Felváltani, elaprózni.

Muszáj. Nem táskányit, csak egy összemarékkal. Édességet a fiúknak. Mikor majszoltak utoljára csokoládét? Nem tartja számon az emlékezet. Alighanem elfelejtették az ízét.

Gyerünk hát. A legközelebbi éjjel-nappali boltocskába. Válogatni a Pazar kínálatból. Okosan, takarékosan. Ezerbe férjen bele. Pénélopé csemegéje is. Magadnak? Megteszi egy csomag finom füstszűrős. Mióta váagsz rá! Ajjaj, majdnem kétszáz pénz. Sok. Inkább a megszokott olcsó.

Vigaszul egy felest visszaúton?

Itt a kocsmá. Nagy fény, jókedvű zsongás. Bemész?

Megengedheted. Korsó sört is hozzá!

Felhajtani a picike pohár virgonc tartalmát, megbontani a vadonatúj dobozt, felhőt fújni a beosztott kortyokkal üresedő krigli fölé: jólesik. Ennyi kijár neked, Spéci Béci. A többi szent, sérthetetlen. Az otthoniaké. Hogy Pénélopé kiszállhasson végre. A naphosszat nyikorgó szövöszékből. Aranyosan tündöklő örömmel törleszteni az adósságokat, bevásárolni a piacon. Mert van miből. Most már van. Hála Istennek, Anyuci-Országának!

6

– Mindenki marad a helyén. Személyi igazolványokat felmutatni!

Egyenruhások. Egyikük elállja a kijáratot. Sasszemmel figyel, gumibottal a bal tenyerét ütögeti. A másik sorra járja az asztalokat.

Hm.

Kellett neked féldeci. Sörrel. Ejnye, Béci!

Maradtál volna a szálláson, vettél volna vásárfiát úton hazafelé. Akkor most nem ülnél nyakig a pácban.

Ugyan. Mitől félsz? Emberéletben, már értékben kárt nem tettél. És nálad az érvényes útleveled. Kihalászni a belső zsebből, emelni magasra szolgálatkészen ácsorgó kézzel. Kivámi, állni az árgus tekintet. Megy ez. Nagy baj nem lehet.

– Maga külföldi.

Igen.

– Egy hónappal ezelőtt lépett be.

Így igaz. Huszonkilenc napja.

– Milyen céllal?

Nem mindegy? Holnap elutazom, haza.

– Azt kérdeztem, mit csinált nálunk harminc napig. Rokonlátogatáshoz kicsit sok!

Ez nem tágít. Máris gyanakszik. Színt kell vallani.

Dolgoztam. Azt csak szabad?

– Ha van hozzá engedélye. Mutassa!

Az a helyzet, hogy a jövő hónapban...

– Nincs munkavállalásija.

Így igaz. Nincs. De lesz. Elintézi a munkaadó. Megígérte.

– Szóval: maga illegális munkavállaló.

Dehogy. Nagyon is legálisan létezem. Itt ülök, sört iszom, cigarettázom. A keresetemből. Nem látja?

– Elég. Húzza le a sörét gyorsan. Velünk jön.

Lehúzni? Parancsra? Nem esne jól. És hová mennék? Miért? Mit vétettem?

– Megsértette az idegenrendészeti törvény paragrafusát.

Én?

Idegen?

Mit beszél, ember! Azt mondja meg, kinek ártottam!

– Most mondtam. Odabent maga is elmondhatja a magáét. Indulás.

Nem. Azt már nem. Majd hajnalban. Haza, a kishazába. Hagyjon békén.

– Józsi!

– Mi van?

– Ez a pasas makacskodik itten.

– Jövök!

Szökdécsel magasan a kéz, gesztikulálva nyomatékosítani a tiltakozást. Hiába. Páros karikavas csörren, vonszol ellenállhatatlan erő. Ajtó nyílik, oldalvást zuhanva elheversz. Ereszkedik fejed felől az ülésre terebélyes egyenruhás fenék. Kattan a zár. Meglódul, nekiiramodik a kocsi, vijjogva csörtet a soksávós út sűrű forgatagában.

Hivatali szoba. Szekrény aktákkal. Pár szék. Az asztalnál, számítógép előtt unottan mosolygó újabb egyenruhás. Nő.

– Mizujs, fiúk? Megint egy бүdös?
 – Az. Más égtáj felől. Itt az útlevele.

– Aha. Intézkedem. Jó ég: ez már az ezeregyszázhuszadik ilyen ügy az idén. Bizisten, unom. Ezek nem. Jönnek, ellepnek bennünket. Mint negyvennyolcban a muszkák.

Ezeregyszázhuszas ügy? Nem vagy hát egyedül. Működik a gépezet.

Mit számít, hogy a muszkák esztendővel később döfték kopjahegyre a költőt? Benne-általa: az Országot.

– Mi a neve, jóember?

Ott áll az útlevéiben! Nem tudja elolvasni?

A kíséřők egyikének arca. Egészen közel. Érezni a lehetét.

– Válaszolj szépen, kisapám. Vagy kiverjem belőled?

Atyaisten. Komolyan gondolja. Képes lenne. Élvezettel.

Béla. Vezetéknévvel persze. Születtem, igen. Év, hónap, nap. Lakcím a kisházában. Anyámnak ehhez mi köze? Csikós Gézőné, született Sőhaj Mária. Utolsót sőhajtott kilenc évvel ezelőt...

– Kommentár nem kell. Várjon!

Kopognak a billentyűk. Kutakodik a gép. Kiírja az eredményt. A nő meglepetten hátradől.

– Nincs priusza.

A gumibotos odahajlik, rámereszti szemét az ernyőre.

– Tényleg. Na és? Most már lesz. Űsd be a tényállást.

Kopogás. Kérdések.

A munkaadó neve? Hány magafélét alkalmaz feketén? Nevezze meg őket!

A vállalkozót? Aki munkát, kenyeret adott? Kismatyit és a többi falubelit? Akikkel együtt jóban-rosszban négy héten át? Soha!

– Neveket, kisapám.

Fenyegetően közeledik a bot. Ki bánja! Hallgatni kell. Bármilyen áron.

– Hagyd a fenébe, Józsi. Ez a fajta nem köp. Motozzátok meg.

Vasfogta kézzel nem lehet ellenkezni. Vagy mégis? A pénzt ne! Az a keresetem, hát nem értik? Megdolgoztam érte!

Az egyetlen védekezési mód: tébolyultan forogni körbe-körbe. Mint a bűgőcsiga. Amíg a bot meg nem bénít. Kimért, vesére célzott ütéssel.

Nagyon fáj.

Reggel.

Meg sem állt vagy újra beindult a gépezet? Teljesen mindegy. Működik. Lezárja az ezeregyszázhuszas ügyet.

Kulcs fordul, ajtó tárul. Két egyenruhás közt lefelé a lépcsőkön. A kapunál fehér kocsí. Be a hátsó ülésre. Mordul a motor. Irány a napot ébresztő égtáj.

Hosszú volt az éjszaka, hosszú az út is. Nincs szavad. Az egyenruhásoknak sincs. Hozzád. Egyémáshoz igen. Nőkről, vacak nemzeti fociról. Csak a határátkelőnél vetik oda undorral az útlevelet és a szót.

– A sohabeli viszontlátásra!

Állsz. Bámulod a könyvecskébe akkurátusan beütött pecsétet.

Kihűlt anyaölből száműzött: legalább egy szál cigarettád lenne.

